

Programiranje I – RIN Računalništvo I – MA

Dogodki

Dogodek

- Kaj so dogodki?
 - vrata se odprejo
 - luč se prižge
 - prične se nova minuta
 - miška se premakne
 - čoln je prišel na drugi breg
 - prišlo je do napake pri deljenju
- Kaj lahko povemo o teh dogodkih?
 - kdaj se lahko zgodijo v toku programa? kadarkoli?
 - kaj pa zadnji dogodek?

Prekinitve

- Prekinitve (*interrupt*) so posebne vrste dogodkov v računalništvu
- Prožijo se nenapovedano (asinhrono) in sicer takrat, ko se je nekaj zgodilo:
 - v računalniku - *zmanjkalo je elektrike,*
 - v operacijskem sistemu - *končalo se je neko opravilo ali*
 - v okolju izvajanja programa - *nekdo je premaknil miško*

Dogodki v računalništvu

- Poznamo prekinitve, ki jih povzroči **strojna oprema** in prekinitve, ki jih povzroči **programska oprema** (*hardware in software interrupts*)
- Strojne prekinitve: premik miške; pritisk na tipko; minila je nova milisekunda; po omrežju je pripotoval nov podatek (paket) itd.

Dogodki v računalništvu

- Programske prekinitve: zgodilo se je deljenje z nič, zmanjkalo je pomnilnika; nekdo je poskušal v polju dostopati do elementa, ki ne obstaja; itd.
- Posebna vrsta programskih prekinitev so sporočila o posebnih (izjemnih) situacijah - *exceptions*

Kaj narediti ob dogodku

- Ko se dogodek zgodi, se je potrebno nanj **odzvati**
- Pravimo, da je potrebno dogodek obdelati, oziroma z njim **rokovati**
- Zato pravimo funkcijam, objektom, itd., ki obdelajo dogodek **rokovalniki**

Rokovanje dogodkov

- Vsak dogodek, lahko rokuje en ali več rokovalnikov - pravimo, da se njihovo izvajanje **veriži**
- Rokovalnik najprej **priklopimo** na dogodek (namestimo - *install*) in odslej se bo vsakič, ko se bo dogodek zgodil, pognal rokovalnik zanj
- Rokovalnik lahko tudi **odklopimo** (odstranimo - *uninstall*)

Kako izgleda rokovalnik

- Rokovalnik je ponovno nič drugega kot **predmet**, ki ima posebne lastnosti (*metode*)
- Osnovna lastnost je, da ima metodo, ki zna rokovati z dogodkom - *obdelaj*
- Dogodku prijavimo predmet rokovalnik in, ko se dogodek zgodi, se pokliče metoda *obdelaj*

Rokovalnik

```
public interface Rokovalnik {  
    public void obdelaj();  
} // rokovalnik  
  
    ...  
public class RokovDogodka implements Rokovalnik {  
    public void obdelaj() {  
        System.out.println("zgodil se je dogodek");  
    } // obdelaj  
} // rokovDogodka  
  
    ...  
RokovDogodka rokov= new rokovDogodka();  
predmetZDogodkom.install(rokov);
```

Rokovalnik izjemne situacije

```
try {  
    ...;  
} catch (Sporocilo sporocilo) {  
    System.out.println("zgodil se je " +  
        sporocilo);  
};
```

Primer - tok vhodnih podatkov

- Imeli bomo razred *bralec*, ki bo bral črke z vhodnega toka
- Naj bodo črke iz neke znane množice A , ki jo imenujemo **abeceda**
- Dogodki, ki jih razred *bralec* razlikuje so posamezne prebrane črke
 - naj bo $A = \{0, 1, 2\}$
 - potem so dogodki: prebral 0, prebral 1, ...
- Za vsakega od dogodkov lahko namestimo rokovalnik

Razred *bralec* in dogodki

- Da poenostavimo nameščanje rokovalnikov ob različnih dogodkih, imamo samo eno namestitveno metodo:

```
void install(rokovalnik rokov, char crka);
```

 - ki namesti rokovalnik *rokov* na dogodek, da je bila prebrana črka *crka*
- Razred ima še metodo *beri*, ki sproži branje toka vhodnih podatkov
- Ob tvorbi lahko navedemo ime vhodnega toka podatkov (datoteke)
 - če je ta *null*, se bere s standardnega toka

Vmesnik *Bralec*

```
public interface Bralec {  
    public void install(rokovalnik rokov, char crka);  
    public void beri();  
}; // Bralec
```

Preštejmo *a*-je

- S pomočjo razreda *bralec* želimo prešteti število črk *a* v vhodnem toku podatkov
- Definiramo razred *stejA*, ki:
 - je udejanjitev vmesnika *rokovalnik*
 - rokovalniška metoda *obdelaj* ob vsakem klicu poveča števec *stev* za 1
 - metoda bo klicana, ko bo bralec prebral črko *a*
 - ima dodatno metodo *stevilo*, ki vrne trenutno vrednost števca *stev*

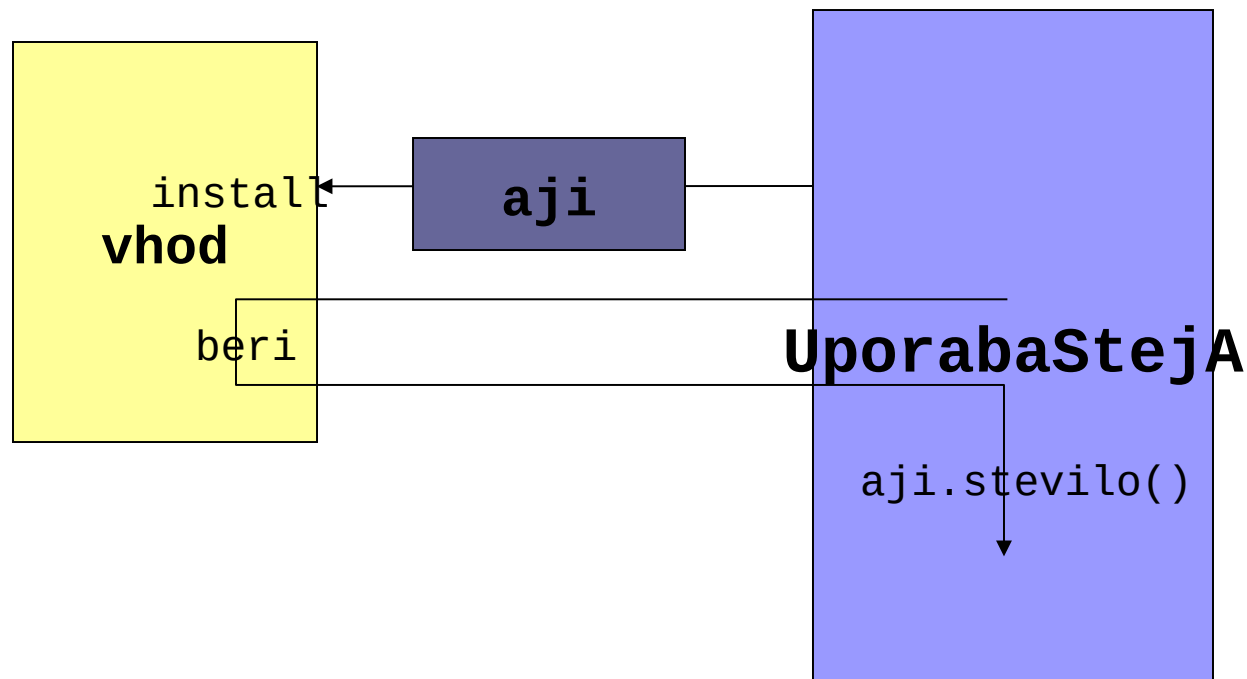
Razred *stejA*

```
public class StejA implements Rokovalnik {  
  
    private int stev= 0;  
  
    public      StejA()      { stev= 0;      }  
    public void obdelaj() { stev++;      };  
    public int  stevilo() { return stev; };  
} // StejA
```

Uporaba StejA

```
public class UporabastejA {  
  
    public static void main (...) {  
        StejA aji= new StejA();  
        Bralec vhod= new Bralec();  
  
        vhod.install(aji, 'a');  
        vhod.beri();  
        System.out.print("Stevilo a-jev je: ");  
        System.out.print( aji.stevilo() );  
        System.out.println();  
    } // main  
  
} // UporabastejA
```


Arhitektura sistema

Izrazoslovje

- Rokovalniku se reče tudi *handler* ali *call-back routine*
- Rokovalnik namestimo na dogodke in vsak dogodek ima svojo ročko/kljuko (*handle*)
- Če poslužujemo strojno opremo, je rokovalnik del programja, ki se imenuje gonilnik (*driver*)

Zaključek

- Tehniki, ki smo si jo ogledali, rečemo ***dogodkovno gnano programiranje***.
- Je osnova programiranju sistemov, ki delujejo v realnem času:
- Ko se nekaj zgodi, se (takoj) odzovemo na dogodek.
- Dogodek povzroči reakcijo
- In reakcija je lahko ponovno dogodek za naslednjo reakcijo
...
- Izziv: kako se lotiti tega, da bosta dva rokovalnika lahko sodelovala?

Povzetek

- Dogodki
- Prekinitve
 - strojeve
 - programske
- Odzivanje na dogodke = rokovanje
 - rokovalnik
 - primer rokovalnika – analiza toka vhodnih podatkov